

N.B. Het kan zijn dat elementen ontbreken aan deze printversie.

Recensie | Muziek

Met altviolist Apituley dolen door het hoofd van dansmythe Vaslav Nijinsky

Muziektheater De multidisciplinaire voorstelling 'De Sprong van Nijinsky' maakt de opkomende waanzin van de legendarische danser tastbaar.

✎ Joost Galema 🕒 22 maart 2023 ⌚ Leestijd 1 minuut

Het bewogen leven van de roemruchte danser en choreograaf Vaslav Nijinsky (1889-1950) inspireerde al veel theatermakers. Nu, negen jaar nadat Arthur Japin zijn roman *Vaslav* tot toneelstuk bewerkte, maakt altviolist Esther Apituley met haar gezelschap musici en het Scapino Ballet een tournee met de voorstelling *De Sprong van Nijinsky*, waarin dans, theater, muziek en videokunst samenkomen.

Arthur Japin belichtte in *Vaslav* zijn hoofdfiguur vooral door de ogen van anderen. In *De Sprong van Nijinsky* laat de stem van acteur Hans Dagelet ons horen wat er omgaat in het hoofd van de schizofrene Nijinsky. Hij werd de minnaar van de Russische impresario Sergej Diaghilev en de ster van diens Les Ballets Russes, waarvoor hij ook choreografieën maakte, onder andere van Stravinsky's schandaalballet *Le Sacre du Printemps*.

Toen Diaghilev er op een Zuid-Amerikaanse tournee even niet bij was, viel Nijinsky voor de Hongaarse gravin Romola Pulszky. Hun huwelijk wekte de woede van de impresario, die de danser ontsloeg. Zijn loopbaan raakte daarop in het slop, totdat beide mannen zich enkele jaren later verzoenden. Kort daarna bleek de steeds achterdochtiger danser te lijden aan schizofrenie. De laatste dertig jaar van zijn leven bracht hij in klinieken door.

Diepgang

Schrijver Ko van den Bosch vindt in de vermenging van drama en absurdisme een mooi evenwicht tussen zwaarte en lichtheid. Dat kenmerk komt terug in de prachtige muziek van Chiel Meijering, die - zoals je zou willen - de gevoelens oppakt waar de woorden de grenzen van hun zeggingskracht bereiken. Danser Mischa van Leeuwen geeft door zijn lichaamstaal Nijinsky's grillige gemoed een enorme diepgang. In zijn hoofd zwerft, als een personage, ook nog de schaduw van acteur en danser Gary Gravenbeek, die onontkoombaar sterk stem en beweging geeft aan de paranoia en het verliezen van de greep op het bestaan.

Evenals in de vorige voorstelling *Lost in Silence* (over Beethoven) nemen de drie musici - naast altviolist Esther Apituley, pianist Victor Lange en violist Paul Medeiros - overtuigend de nodige bijrollen voor hun rekening, zoals Nijinsky's vrouw en zijn zenuwarts. De repen doek van videodesigner Karl Klomp, met vooral oude zwart-witbeelden uit het begin van de twintigste eeuw, lijken het ideale doolhof voor

Nijinsky's gedachten. Het verhaal neemt aan het slot zomaar een afslag richting het nu, naar een wereld waarin waanzin zich slechts lijkt te vermenigvuldigen.

Les Ballets Russes de Nijinsky

Klassiek / dans

De Sprong van Nijinsky door Viola Viola & Scapino Ballet. Tekst: Ko van den Bosch. Muziek: Chiel Meijering. Regie: Titus Tiel Groenestege. Tournee tot en met 1 juni. estherapituley.com

---

Benieuwd naar meer van NRC?

Als NRC abonnee heb je onbeperkt toegang tot alle artikelen. Investeer in onze journalistiek en blijf geïnformeerd. Word nu ook abonnee.

- › Onbeperkt toegang tot nrc.nl
- › Vanaf € 2 p/w
- › 14 dagen bedenktijd